

overleve som frø i jorden. Endelig kan der også anvendes andre specifikke virkemidler.

2. 2 Fællesskabsregulering

2. 2. 1 Udsætningsdirektivet og forordningerne om sporbarhed og mærkning og om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer

Det første EU-direktiv om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer blev vedtaget i 1990. Ifølge direktivet skulle der ske en forudgående miljørisikovurdering, inden der kunne gives tilladelse til forsøgsudsætning eller markedsføring i EU af genetisk modificerede organismer. Risikovurderingen omfattede en vurdering af risikoen for menneskers sundhed og miljøet (herunder planter og dyr) ved udsætning af genetisk modificerede organismer eller produkter, der indeholder genetisk modificerede organismer.

I perioden frem til 1998 blev 14 genetisk modificerede planter godkendt til markedsføring i EU i henhold til direktivet. Ingen af disse planter er indtil videre blevet dyrket erhvervs-mæssigt i Danmark.

Europa-Kommissionen fremsatte i 1998 et forslag om ændring af ovennævnte direktiv. Der blev i juni 1999 opnået politisk enighed om forslaget. I forbindelse hermed erklærede Danmark, Grækenland, Frankrig, Italien og Luxembourg, at de ville tage skridt til at få nye tilladelser til at udsætte og markedsføre genetisk modificerede organismer suspenderet, indtil der var vedtaget regler, der sikrede en effektiv mærkning og sporbarhed af genetisk modificerede organismer og produkter afledt heraf.

Det reviderede udsætningsdirektiv blev vedtaget i marts 2001 (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18 af 12. marts 2001 om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer og om ophævelse af Rådets direktiv 90/220/EF (EFT 2001, L 106, s. 1)). Med direktivet blev der indført en række ændringer, der bl.a. omfatter indførelse af tidsbegrænsede markedsføringstilladelser, fælles principper for miljørisikovurderingen, bestemmelser om obligatorisk overvågning, ændring af mærkningsbestemmelserne, udfasning af antibiotikaresistensgener, samt øget information til offentligheden.

Europa-Parlamentets og Rådets forordning om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer samt Europa-Parlamentets og Rådets forordning om sporbarhed og mærkning af genetisk modificerede organismer og sporbarhed af fødevarer og foder fremstillet af genetisk modificerede organismer og om ændring af direktiv 2001/18/EF af 22. september 2003 blev offentliggjort i Den Europæiske Unions Tidende den 18.

oktober 2003. I forbindelse med den endelige vedtagelse af forordningen om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer blev der indsat bestemmelser om, at medlemsstaterne kan indføre passende foranstaltninger for at undgå utilsigtet tilstedeværelse af genetisk modificerede organismer i andre produkter.

Forordningen om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer medfører, at produkter, der indeholder eller er fremstillet på grundlag af genetisk modificerede organismer, skal godkendes til markedsføring efter forordningens regler, såfremt produkterne skal anvendes til foder- eller fødevarerformål. Forordningen omfatter også genetisk modificerede afgrøder, som skal anvendes til disse formål. Fremtidige ansøgninger om godkendelse af genetisk modificerede planter, som skal anvendes til fødevarer- og foderbrug, vil skulle godkendes efter reglerne i forordningen. Principperne for risikovurdering af de genetisk modificerede planter er ifølge forordningen identiske med dem, som gælder på udsætningsdirektivets område.

Det må herefter forventes, at der i nær fremtid på ny vil blive godkendt ansøgninger om tilladelse til markedsføring af genetisk modificerede planter i EU.

Udover ovennævnte forordninger om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer og om sporbarhed og mærkning samt udsætningsdirektivet er der regelsæt for godkendelse og mærkning af frø og vegetativt formeringsmateriale samt om forbud mod anvendelse af genetisk modificerede organismer inden for den økologiske produktion. De nævnte regelsæt regulerer imidlertid ikke, hvordan dyrkning af genetisk modificerede afgrøder kan finde sted i sameksistens med konventionelle og økologiske afgrøder. Det overlades således til medlemsstaterne at træffe passende foranstaltninger for at undgå utilsigtet tilstedeværelse af genetisk modificerede organismer i andre produkter. Til brug herfor har Kommissionen udarbejdet en henstilling om retningslinier for udvikling af nationale strategier og bedste praksis for sameksistens, jf. afsnit 2.2.2.

2. 2. 2 Kommissionens henstilling om sameksistens

Europa-Kommissionen har den 29. juli 2003 offentliggjort "Kommissionens henstilling af 23. juli 2003 om retningslinjer for udvikling af nationale strategier og bedste praksis for sameksistens mellem genetisk modificerede afgrøder og konventionelt og økologisk landbrug" (EU-Tidende 2003, L 189, s. 36). Henstillingen omfatter en liste over generelle principper og faktorer med henblik på udvikling af nationale strategier og bedste praksis for sameksistens. Samtidig opfordrer Europa-Kommissionen medlemsstaterne til at